

După o perioadă în care scrierile memorialistice ocupă prim-planul, în care genul cunoaște o prodigioasă carieră, interesul cititorilor pentru reconstituirea trecutului începe să se domolească și are loc ceea ce Ion Simuț numește „reabilitarea ficțiunii”. Între timp, literatura însăși, poezia, ca și proza de după 1990, au optat pentru autenticitate, pentru consemnarea milimetrică, cu mijloacele literalității, a experienței directe, devenind o fișă clinică. Cum mijloacele genului confesiv au fost reciclate de literatură, și impactul acestuia s-a micșorat.

Repere bibliografice: Mircea Eliade, *Oceanografie*, București, 1934; Camil Petrescu, *Teze și antiteze*, București, 1936; Silvian Iosifescu, *Literatura de frontieră*, ed. 2, București, 1971, 69–168; G.C. Ursu, *Memorialistica în opera cronicarilor*, București, 1972; Tudor Vianu, *Opere*, X, 121–149; Mihai Zamfir, *Din secolul romantic*, București, 1989, 70–105; Mircea Eliade, *Profetism românesc*, I, București, 1990; Elvira Sorohan, *Introducere în istoria literaturii române*, Iași, 1997; G. Călinescu, *Fals jurnal*, ed. și pref. Eugen Simion, București, 1999; Dan Cristea, *Versiune și subversiune. Paradoxul autobiografiei*, București, 1999; Dan C. Mihăilescu, *Literatura română în postceaușism*, I, *Memorialistica sau trecutul ca re-umanizare*, Iași, 2004; Ion Simuț, *Reabilitarea ficțiunii*, București, 2004; Ruxandra Cesereanu, *Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste*, ed. 2, Iași, 2005; Liana Cozea, *Confesiuni ale eului feminin*, Pitești, 2005; Al. Cistelean, *Aide-mémoire. Aspecte ale memorialisticii românești*, Brașov, 2007; Eugen Simion, *Genurile biograficului*, ed. 2, vol. I–II, București, 2008; Alina Crihană, *Aspecte ale memorialisticii românești post-totalitare: între pactul autobiografic și pactul cu istoria*, Galați, 2011; Ana Selejan, *Adevăr și mistificare în jurnale și memorii apărute după 1989*, București, 2011; Răzvan Voncu, *Labirintul mărturisirii. Strategii autoreferențiale în literatura română medievală*, București, 2012; Doris Mironescu, *Două moduri de a teatraliza ideologicul*, „Limba română”, XXII, 1–2, 94–103; Tibor Hergyan, *Confesiunea în romanul românesc interbelic*, București, 2012.

DIMITRIE SCARLAT MICLESCU

REMUS ZĂSTROIU*

MICLESCU, Dimitrie Scarlat (29.II.1820, Iași – 20.XI.1896, Botoșani), autor dramatic. Este primul fiu al Mariei (n. Beldiman) și al lui Scarlat Miclescu, mare logofăt. Învăță acasă cu poetul Daniil Scavinschi și cu profesorul francez Étienne Malgouverné, apoi în diverse școli particulare și la Academia Mihăileană. Călătorise,

---

* Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române, Str. Th. Codrescu, nr. 2, Iași, România.

ca mai toți boierii vremii, în Apuz și în 1846 intră în magistratură. La 1848, amestecat în mișcările revoluționare de la Iași, se vede obligat, pentru a scăpa de represalii, să se ascundă, dar în 1849 este din nou judecător și după puțini ani ajunge președinte al Divanului de Apel din Iași (1855) și membru al Divanului Obștesc. La 30 mai 1856 se află printre cei care iscălesc actul de înființare a Comitetului Unirii și după un an este ales în Divanul Ad-hoc. După Unire primește funcții importante în guvernul de la Iași (ministru la Departamentul Lucrărilor Publice, apoi la Finanțe și la Justiție). În 1861 abandonează activitatea politică și se retrage la una dintre moșiile sale. Mai predă, gratuit, lecții la școala din Cotnari și la liceul din Botoșani, iar în 1864 primește de la Mihail Kogălniceanu însărcinarea de a explica țăranilor legea rurală. Reacția lui **M.** este surprinzătoare, și Kogălniceanu e nevoit să intervină energic pentru a-l determina să renunțe la această activitate, care amenința să devină o campanie de propagandă antiboierescă. Detronarea lui A.I. Cuza l-a afectat profund. Abia după 1875 își va relua acțiunile politice (un an mai târziu e ales deputat) și, după ce conservatorii îl închid pentru un delict de presă (critica violent regimul), liberalii îl destituie din funcția de avocat al statului, tot din cauza atitudinii independente și radicale. **M.** a fost frate cu mitropolitul Calinic Miclescu.

Puținele scrieri literare rămase de la acest boier activ, democrat și iubitor de dreptate, nu sunt pe măsura omului. Înainte de 1848, **M.** cunoscuse unele satisfacții ca autor dramatic, jucând în mai multe rânduri pe scena teatrului din Iași, precum și în turneele diverselor trupe care străbăteau țara. Piesele lui se aflau în repertoriu și către 1870, ba chiar și în 1875, când la Iași i se reprezenta melodrama *Dracul și ciobanul sau Fluierul fermecat*, localizată după un text francez. Debutase în ianuarie 1844 cu *Ionică, dragul mamei*, de asemenea melodramă, probabil originală, oricum atingând realitățile sociale și preocupările protipendadei moldovenești de atunci. În această piesă, cu replică vie și lovituri de teatru atent pregătite, sunt înfățișate urmările nefaste ale unei educații neîngrijite și relele aduse de jocul de cărți. Pe **M.** îl atrăgeau subiectele actuale, teme sociale. El prefera aspectele vesele ale vieții și critica, în felul lui Vasile Alecsandri, dar într-o manieră mai facilă, predilect comică, nu lipsită totuși de asprimi. Știa să înjghebeze o intrigă verosimilă, să alterneze momentele de acalmie ale acțiunii cu schimbări surprinzătoare de situație sau să mascheze cât de cât concluziile morale, dar nu construia caractere, personajele, mereu aceleași, fiind conturate cu stângăcie. Îi lipsea și fantezia verbală. În 1845, la teatrul din Iași se juca piesa *Rezeșii la Iași sau Iașanca la țară*, comedie în două acte. Pe aceeași scenă se reprezenta, în spectacol cuplat cu *Baba Hârca* de Matei Millo, comedia într-un act *Fata cojocariului* (tipărită în 1851), o critică superficială, amuzantă, a cosmopolitismului lingvistic și a ambițiilor de schimbare a stării sociale, pe care le observa la burghezia în formare. Se pare că **M.** a scris sau a adaptat și alte piese, jucate de trupele Tardini-Vlădicescu, Luchian, Lupescu. Câteva poezii patriotice, satire și fabule, compuse cu destulă ușurință și pricepere de versificator, a publicat în „Steaua Dunării”, „Curierul”, „Bârladul” și în gazetele redactate de el: „Opiniunea”, „Curierul de Dorohoi”, „Cucoșul în pragul ușii”.

SCRIERI: *Fata cojocariului*, Iași, 1851.

Repere bibliografice: [*Dimitrie Scarlat Miclescu*], „Constituționarul” (Iași), 1858, 13, 1869, 2164; [*Dimitrie Scarlat Miclescu*], „Curierul de Dorohoi”, 1874, 1–2; Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești în secolul al XIX-lea*, II, București, 1908, 66, 222; Teodor T. Burada, *Istoria teatrului în Moldova*, I, Iași, 283, 312, II, Iași, 64, 349; Victor Slăvescu, *Din vremea lui Cuza Vodă. Un raport al lui Dimitrie Scarlat Miclescu (1865)*, „Revista Fundațiilor Regale”, București, 1942, 8; *Istoria teatrului în România*, I, București, 213; Constanța Trifu, *Cronica dramatică și începuturile teatrului românesc*, București, 1970, 147–148.

PAUL MIRON

ȘERBAN AXINTE*

MIRON, Paul (13.VI.1926, Giulești, j. Suceava – 17.IV.2008, Freiburg, Germania), poet, prozator, dramaturg, eseist și editor. Este fiul Elenei (n. Danielescu) și al lui Vasile Miron, prim-grefier la Curtea de Apel din Iași. Își începe studiile la Fălticeni, oraș care îi va inspira monografia sentimentală *Fălticeni – mon amour* (1996), semnată împreună cu Grigore Ilisei. Ulterior, urmează cursurile Liceului Militar din Iași. După război, face studii filologice la universitățile din Bonn (1947–1949) și Paris (1949–1951). În 1954 devine doctor în filologie la Universitatea din Bonn, cu o teză despre structura tipologică a limbii române în comparație cu latina clasică și populară. Este fondatorul lectoratelor de limba română din Köln (1952), Bonn (1954) și Freiburg im Breisgau (1964). În 1967 înființează la Freiburg Societatea „Mihai Eminescu”, în scopul susținerii și dezvoltării relațiilor științifice și culturale dintre Est și Vest. La inițiativa sa, apare la München, începând din 1973, noua serie a anuarului filologic și literar „Dacoromania”. Elaborează mai multe lucrări științifice, printre care *Aspekte der lexikalischen Kreativität im Rumänischen* (1973) și *Der Wortschatz Dimitrie Cantemirs* (1977). Coordonează reeditarea, integral revizuită, a lucrării *Rumänisch-deutsches Wörterbuch* a lui H. Tiktin (I–III, 1986–1989), iar din anul 1988 este coordonator al unei ediții filologice monumentale din vechile *Biblii* românești – *Monumenta Linguae Dacoromanorum*, ambele realizate împreună cu o echipă de filologi ieșeni. Semnează numeroase articole ce au ca miză promovarea literaturii române în spațiul cultural european, în special în lucrările *Lexikon der Weltliteratur* și *Moderne Weltliteratur*, editate la Stuttgart. Este și autor al mai multor eseuri radiofonice și al unor piese de teatru reprezentate atât în Germania, cât și în România. De asemenea, a fost primul profesor universitar de limba și literatura română din Republica Federală Germană.

---

* Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române, Str. Th. Codrescu, nr. 2, Iași, România.